

Ю. Хоменко,
науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Ю.Б. Слободяник,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА РІШЕННЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ

Тема облікової політики в нашій державі є актуальною з моменту проведення реформи національної облікової системи, але й досі протягом майже 10 років залишаються невирішеними питання змісту, структури, ступенів деталізації, порядку розкриття, внесення та відображення змін до облікової політики та облікових оцінок. Об’єктивними причинами такої ситуації є такі фактори:

- 1) єдиним профільним документом з питань організації облікової політики є лист Міністерства фінансів України від 21.12.2005 № 31-34000-10-5/27793 “Про облікову політику”, але, окрім ряду загальних положень та неповного переліку елементів облікової політики для стандартів чинних на 21.12.2005, рекомендацій щодо цього питання він не містить;
- 2) єдине визначення категорії наведено в Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996-IV: “сукупність принципів, методів та процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності”, але жодним нормативним документом не встановлено, що має на увазі під його складовими законодавець;
- 3) відсутність вимоги документальної фіксації облікової політики підприємства, що ним фактично застосовується;
- 4) згідно з вимогою зрозумілості облікова політика та її зміни повинні бути розкриті у Примітках шляхом опису принципів оцінки статей звітності та методів їх обліку, а під таке визначення підпадає лише частина положень практичної облікової політики, решта не підлягає розкриттю, а є інформацією, небажаною для розголошення, або взагалі комерційною таємницею;
- 5) при розкритті ретроспективного підходу щодо відображення змін в обліковій політиці законодавець обмежується двома фразами:
  - коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року;
  - повторне надання у фінансовій звітності порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів;
- 6) при внесенні змін до облікової політики у будь-якому випадку зачіпаються певні статті активів і зобов’язань, інакше при коригуванні просто не виконувалося б балансове рівняння;
- 7) якщо під “повторним наданням” мова йде про звичайний (згідно з МСБО) перерахунок показників, незрозумілим залишається словосполучення “попередніх звітних періодів”, оскільки у фінансовій звітності України показники наводяться лише за один попередній період;

- 8) при розкритті перспективного підходу П(С)БО 6 не розглядає початком застосування нової облікової політики дату початку звітного періоду;
- 9) П(С)БО 6 не було охоплено вимогу МСБО 8 про “розкриття сум коригування показників звітності, пов’язаних з періодами, що передують відображенням”, що могла б частково компенсувати обмеженість ретроспективного підходу в українській інтерпретації;
- 10) національним П(С)БО 6 не було охоплено вимогу обґрунтування “подання більш достовірної та доречної інформації” як причини зміни облікової політики.

Як рішення варто впровадити національний П(С)БО “Облікова політика” щодо врегулювання всього комплексу питань організації та як узаконення вітчизняної практики зобов’язати підприємства розкривати останню в окремому методологічному розділі (поряд із загальним та організаційним) Положення про організацію обліку в такому розрізі, в якому облікова політика підлягає розкриттю в примітках, органами регулювання обліку розробити інструктивні документи рекомендаційного характеру, в яких навести структуру та рекомендований зміст документа про організацію обліку.